

FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre . . . . . 6 korona
Félévre . . . . . 3 korona
Negyedévre 1 koronára 50 fillér
Egyen szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

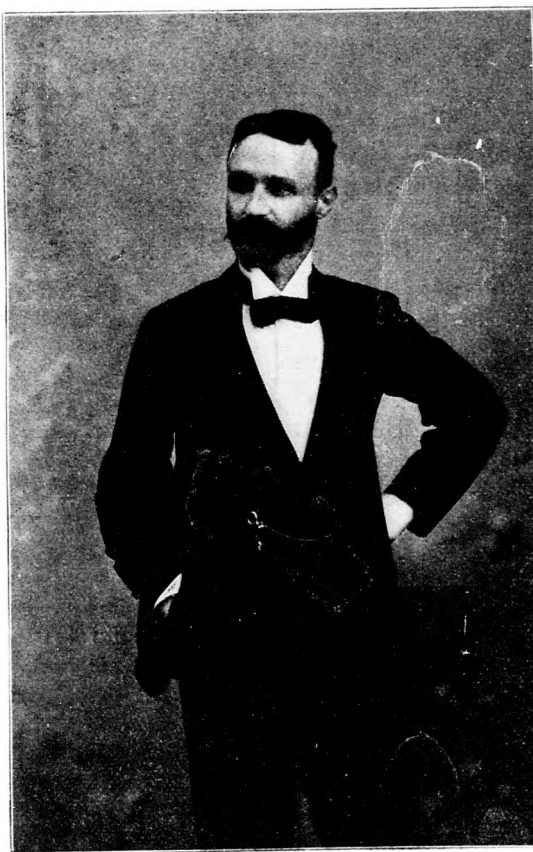
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Közteleki).

Konti József.

Az idegenből hozzánk szakadt muzsikust, Konti József kiváló zeneszerzőt, pár héttel ezelőtt Budapest művészi világa és vele a művészet iránt érdeklődő magyar társadalom.

Konti József lengyel származású s harminczöt évvel ezelőtt jött át hozzánk, mint egész fiatal ember, akinek semmi vagyona nem volt, egy kopek nem volt a zsebében, de meg volt benne a törekvés és tehetség. Már akkor úgy kezelte a hegedűt, zongorát, fuvolát a fiatal gyermek, mint valami világot látott ünnepelel nagy mester. Ki mondta volna akkor, hogy ez a sovány, vörös legényke, ki didergő gúnyában szegődött hozzá 20 frt havi fizetéssel egy kóbor színtársulathoz, meg fogja teremteni, alkotni egymaga a magyar énekes színműt, a magyar operettet?

Konti József csak a nagy zenész tehetségét nem vetkőzte le magáról, a többi tulajdont mind, mert magyar ember vált belőle s magyar földön fejlesztette tehetségét. Igazán a maga emberségéből került

KONTI JÓZSEF.

azon kevesek közé, akiknek a magyar zene történetében nagy részük van. Egy mindenektől elhagyatott műfaj: a magyar operette jóformán neki köszönheti felvirulását, mert annak idején *Konti* volt az első és egyetlen, aki nálunk az eredeti operettet népszínművé tette. Az *Eleven ördög*, a *Suhancz*, a *Királyfogás*, a *Cziterás*, a *Talmi hercegnő* című énekes színdarabok, mindmegannyi állomásai az ő megérdemelt népszerűségének. Vannak operettjei, melyeknek dallamait a legmeszebb eső falvakban ép oly jól ismerik, mint az ország szívében.

Konti József ez az idegenből hozzánk szakadt muzsikusz egész lelkével, egész buzgalmával a magyar művészetet szolgálja. De Konti kiválósága abban is rejlik, hogy páratlan operett-karmester s mint ilyen, Európaszerte ritkítja párját.

Konti József férfikora delén levő ember és még sok maradandó alkotást várhat tőle a magyar zeneművészet.

Mint legmegbízhatóbb és legolcsóbb

magvak beszerzési forrása

ajánlható

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari szállító magkereskedése

Budapesten, VI. ker., Andrásy-ut 23. szám.

125 millió.

Százhuszonöt millió koronát tesz ki az az összeg, amely ebben az esztendőben a közös költségekből Magyarországra esik. Közös költségeink az Ausztriával való szövetséges viszonyunkból erednek. Hadseregünk és külképviselőnk ugyanis közös lévén, ezeknek felmerülő kiadásait bizonyos arány szerint megosztjuk Ausztriával. Ez a fizetési arány a kvóta. Az idén a mi kvótánkat kerekben 34 százalékban állapították meg. Ez azt jelenti, hogy a felmerülő összes közös költségeknek nem egészen egy harmadrészt fizeti Magyarország. A többi, kétharmadrésze Ausztriára esik. Nézzük csak, igazságos és előnyös-e ránk nézve ez a fizetési arány.

Tagadhatlan, ha nem volnánk Ausztriával közös viszonyban, hanem önálló államot alkotnánk, a hadseregre és a külügyi képviseletre akkor is áldoznunk kellene. Még pedig azt mondják a 67-es kiegyezés hívei, hogy az önálló hadsereg és külképviselő többbe kerülne, mint a közös. Ez igaz is. De csak félig igaz.

Mert a kis Magyarország Ausztria nélkül nem európai nagyhatalom. Annak nem kellene olyan nagy armádia, nem kellene fényes tengeri hajóraj s olcsón kijöhetne képviseltetési költségeivel is. Tehát takarékosabban is kijöhetnénk mi önálló alapon.

Am tegyük fel, hogy többbe kerülne az önállóság, ez még mindég nem jelentene veszteséget a mi nemzeti gazdaságunkra nézve. Mert hisz jelenleg az udvartartás költségeit Bécsben költik el. A katonaság szükségleteiért az osztrák ipar zsebébe kerülnek a milliók, a külállamok politikai képviselői Bécsben tartózkodnak, onnan él, oda árasztja pénzét és fényét a királyi ház és a katonai előkelőségek egész serege. Önállóság esetén pedig nálunk költenék el ezeket a milliókat, gazdasági, ipari és kereskedelmi érdekeink javára.

Mindezeket figyelembe véve bizony nem szívesen fizetjük mi azt a 125 millió korona közös költséget, mert tudjuk, hogy ebből a sok pénzből edes-kevés jut vissza magyar kézbe. S különösen az emelkedő katonai kiadások töltenek el bennünket elégedetlenséggel, mert nekünk ugyan nincsenek nagyhatalmi törekvéseink, míg a monarchia milliókat kénytelen kidobni, csak azért, hogy nagyhatalmi állását fentartsa és vezessen Európa politikájában.

Hanem mindez az éremnek csak egyik oldala. A sok hátránynak van bizonyára előnye is. S ez az előny abban áll, hogy a jelen viszonyok között az osztrák-magyar monarchia egyik sarkköve az európai békének. Nagyhatalmi állásánál fogva a német és olasz szövetséges frigyének örvendhet s ez a szövetség beláthatatlan időkre

biztosít bennünket a kultámadások ellen. Drága biztosítási díjat fizetünk a magas katonai költségekben, az igaz, csak hogy a világ más népeinél sincsen másként.

Szó sincs róla, hogy jobban is lehetne, de jegyezzük meg, hogy a kis népekre mostanában rossz idők járnak. Van egy gyermekjáték, amit úgy hívnak: kis rakás nagyot kíván. Ez jellemzi a nagy, hatalmas államok törekvését is. Ennek a törekvésnek éle a kis Magyarország ellen is fordulhatna, ha tisztelendő erő nem állana háta mögött. És nemzetiségi kérdéseink is aggályosokká válhatnának, ha egyszerre magunkra hagyatnánk.

Ausztriával való monarchikus viszonyunk tehát ez időszerint szükséges rossz. Míg a teljes önállóság biztos jót ígérhet számunkra, addig gazdaságilag meg kell erősödnünk és belnyugal-munknak is szilárdulnia kell. Mindenekelőtt az legyen törekvésünk, hogy igazságos adóelosztás és jó gazdasági politika által segítsünk a népen, amelyet aránylag legjobban terhelnek a közös állami kiadások és amely ezekből semmi közvetlen hasznot nem lát.

Katonai politika.

Nagy lassúsággal folynak a delegáció ülései. A delegáció, azaz a monarchia közös ügyeinek elintézésére a két államfél képviselőházai által kiküldött bizottság, fölváltva, egyik évben a magyar, a másik évben az osztrák fővárosban tartja üléseit. Mondani sem kell, hogy ennek a közösügyes intézménynek a tárgyalása nem folyik olyan mederben, a milyenben kellene, néha fölvetődik egy-egy kérelem, alázatos óhaj; persze ott ellenzék nincs s a nemzeti követelések csak kérelmekké és esedezősekké válnak. Krieghammer közös hadügyminiszter a szerény óhajításokra kurtán, katonás rövidséggel felel, hja! katonai politikáról esik szó mostan! A nép nyög a folyton nagyobbodó állami terhek alatt, katonai kiadásokra, pompára évről-évre mind több millió szükséges, de arról 30 esztendő alatt csak az idén volt szó a delegációkban, hogy a hadsereg szükségletének beszerzésénél a magyar ipart és a termelést is igénybe kellene venni. Ez a legegység követelés.

A mult hét végén a delegáció hadügyi bizottsága tárgyalta a hadsereg rendkívüli szükségletének tételeit. A hadügyminiszter a fegyverzeti ügy terén szükségessé váló újabb rendkívüli kiadásokra három millió koronát követel; löszerekre és kézilőfegyverekre kell ez a tengernyi pénz, valamint ismétlőlőpisztolyokkal is kísérletezni fog. Az ülésén, melyen gróf Szapáry Gyula elnökölt, Horánszky Nándor a következő kérdéseket intézi a hadügyminiszterhez, amelyekre bizalmas felvilágosítást kér: 1. Mi a hadügyi kormány ezidőszerinti készlete, a készlet megfelel-e mozgósítás esetén a fenforgó szükségletnek? 2. Ha nincs elegendő, miért, mennyiben nem elegendő és mennyi az a fegyverszükséglet, amely még beszerzendő? Hiányosnak tartja a 30 milliós és 10 milliós póthitelekre vonatkozó indokolást.

Semmi kifogása a hadügyi kormány műkö-

désének teljes korrektsége ellen, de tüzetes felvilágosítások híján nem volna abban a helyzetben, hogy a költségeket megszavazza.

Münnich Aurél előadó válaszolt a kérdésekre, aki után gróf Keglevich István szólalt fel egyetértőleg Horánszkyval s kifejtette, hogy az ellenzék nem lévén képviselve a delegációban, igen szigoruan kell eljárni a kérdések tárgyalásában.

Ernuszt Kelemen: Hogy az ellenzék képviselve van-e vagy nincs, ez a kérdés ide nem tartozhatik; mert ez a többség tagjainak lelkiismeretes eljárására befolyást nem gyakorolhat.

Krieghammer hadügyminiszter kész részletesen megadni a felvilágosításokat. Néhány erődített helynek új szerkezetű ágyukkal való felszerelésére 3.400.000 korona és az ostrom-tüzértelep ágyuinál és a várfelszerelésnél gyengefüstű löpőnek rendszeresítésére 1.100.000 korona fordítatik.

Münnich Aurél előadó részletesen ismerteti a tetteket, mire Krieghammer báró hadügyminiszter az ügyre nézve felvilágosításokat nyújt, amelyek szigoruan bizalmasaknak nyilváníthatnak.

Gajári Odön elismeri, hogy teljesen kimerítő felvilágosításokat a dolog természeténél fogva nem nyerhetünk. Annyi azonban áll, hogy a mi feltétlenül szükséges, meg kell szavazni s e tekintetben meg lehet nyugodni a magyar miniszterium iránt való bizalomrón abban, hogy az ellenőrző kötelezettségeinek a hadügyi kormányzattal szemben eleget fog tenni.

Majd Pulszky Ágost intéz kérdéseket a hadügyminiszterhez az új tábori ágyuk beszerzésére nézve; a hadügyminiszter azt a bizalmas felvilágosítást nyújtja, hogy ezt a fontos kérdést, mely nem csupán a hadsereg felszerelését, de a közgazdasági viszonyokat is érinti, óvatosan fogja megoldani.

Következő napon a magyar delegáció tengerészeti albizottsága ülésezett, mely ugyszólván egy lélekzetre megszavazta a jelentékenyen fölemelt tengerészeti költségvetést. A felszólalók azon nézetüknek adtak kifejezést, hogy a tengerészet nagyobb fejlesztése nem magyar érdek, gazdasági helyzetünk sem bírja, a magyar ipart és nyereséget pedig a tengerészeti szállításokból fölháborítóan kismértékben részesítik.

Ugyanekkor tartotta ülését az osztrák delegáció költségvetési albizottsága is, mely kizárólag az okkupált tartományok ügyével foglalkozott.

A külügyi költségvetéssel és a hadsereg rendes és rendkívüli költségeivel annál tüzetesebben foglalkozott az osztrák delegáció; kivált a csehországi delegátusok mondták keményen szemébe a hadügyminiszternek, hogy a katonai terhek folytonos emelése veszélyes a monarchia pénzügyi egyensúlyára nézve. Ez ülésen a hadügyminiszter bejelentette, hogy a katonai bíraskodásról szóló új javaslatát legközelebb a törvényhozó-testületnek elé fogja terjeszteni.

Budavár bevételének évfordulója.

A héten ünnepelték meg Budavár bevételének 51-dik évfordulóját. A szabadságharc dicső napjainak ezt a kimagasló, fényes eseményét több asztaltársaság ünnepelte hétfőn. Kedden pedig az öreg honvédek tartották meg a kegyeletes zárándoklást. A krisztinavárosi Horváth-kertben gyülekeztek össze s onnan indultak el a tabáni temetőbe s a közös sir előtt levő térségen állottak föl, élükön Szentirmay parancsnokkal. Ott voltak: Podmaniczky Frigyes báró,

a központi honvéd-bizottság elnöke, Csatáry Lajos dr. alelnök és családja, Illyés Bálint és Lakatos Miklós orsz. képviselők, Urhegyi Gyula, Blasskovich Lajos, Darbaj Lajos ezredes, Borszéki Soma, Bekellei Ottó, Tóth János, Hauló Frigyes, Moggyoródy ezredes és Weinziel József negyvennyolcas tüzér főhadnagy, a ki a vár bevételénél elesett hősokeket eltemettette.

Az ünnep a budai tanítóképző-intézet énekarának Himnusz-énekével kezdődött s azután Csatáry Lajos dr. mondott szép beszédet.

— Elestek a harcban, ugymond, és itt nyugoszzák hosszú álmukat, de midőn egykoron a föltámadás harsonája megnyitandja sirjaikat, vitézségük dicsfényében fognak megjelenni az Ur színe előtt. Harcztok ők, mint hű fiai hazájuknak, védelmezve annak ősi alkotmányát, harcztok ők, mint katonák, kik kötelességüket hiven teljesítik.

Csatáry beszéde után ismét a daloskör énekelt, ezután Illyés Bálint orsz. képviselő elszavalta a *Hősök sirján* című alkalmi ódáját. A lendületes költeményből közöljük a következő sorokat:

Oh nemzedék! — ha elmerengve
Jársz ott a várorom felett,
Hol győzelmünk zászlója lengett:
Dicsőségünket ne feledd!...
S hozd el hálás szíved virágját.
S forró könnyét e sirra, hol
A hősök hamván fölvirágozik
A várva várt nagy, büszke kor!...

Ezután ismét a daloskör énekelt s végül Ujhelyi Gyula 48-as főhadnagy mondott beszédet s Podmaniczky Frigyes báró záró szavai fejezték be a kegyeletes ünnepséget. Az ünnep után a honvédek Pestre mentek, a hol a Hazám kávéházban vendégelték meg őket.

Kecskemét város polgársága is megünnepelte az évfordulót a függetlenségi körben. Az ünnepen Szappanos István, a kör elnöke, Lestár Albert dr., Rády Lajos mondtak ünnepi beszédeket, Málnafy Árpádné hazafias dalokat adott elő, Nemesszeghy István hegedűn játszott néhány régi magyar dalt, Erdélyi Árpád és Kecskeméti Vilmos alkalmi költeményeket szavaltak.

A kivándorlók.

A kivándorlás vágya Magyarországon az utolsó időkben valóságos láz gyanánt jelentkezik. Sok ezren vándorbotot vesznek kezükbe, hogy a tengeren túl keressenek jobb hazát, de az elképzelt paradicsom helyett rendszerint a keserű csalódás sorsa vár rájuk. Erre vonatkozólag igazán tanulságos az alábbi cikk, amelyet egy Amerikában „Szabadság” cím alatt megjelenő ujságból vettünk át. Így ír az említett ujság:

„Az utóbbi hetekben több levelet kaptunk, különösen a felvidékről, a Dunántulról, sőt még az áldott Alföldről is, a melyben egyes családok arról tudakozódnak, vajjon kijöjjenek Amerikába. El akarják adni földjeiket, hogy megtelepedjenek, azaz földet vásárolva, itten gazdálkodjanak. Addig, a mig egy-két levelet kaptunk, levélre válaszoltunk a kérdezősködésekre, most azonban egyszerre annyi tudakozódás érkezik, hogy jönnek látjuk a tárgyról újra írni. Biztos tudomásunk van róla, hogy egyes

vasuti társulatok, nagy földtulajdonosok a magyar nyelvet beszélő ügynököket alkalmaznak, ezek aztán nyomtatott fölhívásokat, leveleket küldenek Magyarországra. Csábitóbbnál csábitóbb ajánlatokat tesznek ezek a magyar népnek, úgy, hogy ha csak a tizedrésze is igaz lenne, meg kellene gazdagodniok. Pedig a dolog nem áll úgy, ellenkezőleg, a tett ígéretek nagy része hazugság, a mely csak oda céloz, hogy az itteni viszonyokkal ismeretlen szegény magyart ide kicsábita, vagyonkájából, pénzéből kifossza s aztán kiméletlenül otthagya. Az az ágens, aki levelet ír, nyomtatványt küld, először is fizetést kap, azután kap százalékot a föld után, amit elad, végül pedig még az utiköltségből is kap részt. Egy ilyen ágens néha 100 dollárt (500 koronát) is megkeres egy 3—4 tagból álló családon, ha tehát sikerül 40 családot ide csábitania, 15—20 ezer koronát, egy egész vagyont keres meg. Azzal biztatják a tapasztalatlanokat, hogy néhány forintért gazdagon termő földet kapnak; amikor aztán a földet megtekintik, kiséül, hogy az semmit sem terem. Azt mondják, hogy ősös pénzért felépítik a házát. A tény pedig az, hogy összeütnek egy nyomorult viskót, amit drága pénzzel fizettetnek meg. Amennyi pénze van, azt különféle ígéretek mellett kicsalják tőle, a többivel adós marad s ezt az adósságot nyögni fogja, amíg él, hacsak meg nem ugrik a paradicsomból. Arról, hogy fosztogatják a szegény népet, köteteket lehetne írni s erre is veszünk majd időt, most egyelőre csak arra figyelmeztetjük azokat, akiket illet, hogy a földosztogató ágenseknek ne higgyenek, mert ők csakis a saját zsebükre dolgoznak, nem törődve azzal, mi történik áldozataikkal. Ne adja el tehát senki házát, földjét, mert annak árát elutazza, odaadja az ágensnek, földtulajdonosnak s mire észhez tér, elkölti utolsó garasát és akkor kezdődik csak a késő bánat. Amerikában nem hevernek a földön az aranyrudak. A szegény ember itt is csak szegény ember, a telepítés, földvásárlás pedig rendszeren a szegény ember becsapásával végződik. Az a sok jó, amit hirdetnek, csakis a népen élőködő földágensek agyában születik meg s arra szolgál, hogy a viszonyokkal járatlan európai tönkre tegye.“

Nemzetközi ebkiállítás.

A székes-fővárosban rendezett nemzetközi ebkiállításnak hétfőn volt a legfényesebb és utolsó napja, mikor ő Felsége is meglátogatta és megtekintette a ritka szép látványosságot. Ez volt a buzgólkodó rendezőségnek a legnagyobb elismerés. Ő Felsége délután 4 órakor érkezett a kiállítás elé. A Tattersall ez alkalomra lobogódiszt öltött és előre megérkeztek csarnokába az előkelőségek szép számmal. Ott volt József kir. herceg fiával, József Ágost kir. herceggel, a kiállítás védőjével. Széll Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác, Fejérváry

Géza báró, Széchenyi Gyula gróf, Plósz Sándor miniszterek stb.

Az udvari fogat közeledésére az előkelőségek a bejáró előtt gyülekeztek és a kocsiából kiszálló királyt József Ágost kir. herceg üdvözölte néhány szóval, mire a király kegyesen válaszolt. Azután Gromon Dezső kalauzolása mellett a kiállítás megtekintésére indult. Ő Felségét mindjárt beléptekor láthatóan földérette az a leirhatatlan lárma, amelyet a kiállított tárgyak elkövettek. Alig volt képes megérteni a szakszerű magyarázatokat, a melyekkel negyedórán tartó körútjában szolgáltak az uralkodónak és végül örömet fejezte ki, hogy Magyarországon is van már ebtenyészítő-egyesület, mely ily fényes kiállítást tudott rendezni. Távozásakor a király, akit ismét József Ágost kir. herceg üdvözölt, őszinte meglegedését fejezte ki a látottakért és a közönség zajos éljenzése közben elhajtattott.

A szatmári testvérgyilkosság.

Még a mult évben, november 18-án, Szatmártól nem messze, az uton meggyilkolva találták Papp Elemért, egy 17 éves deákot. A rejtélyes gyilkosságban sokakat kihallgattak, míg a sor a valódi gyilkosokra került.

Ugy történt az eset, hogy Papp Elemérnek, a 7. osztályos gimnázistának igen szép örökségre volt kilátása. Öreg édesapja, Papp Gyula, neki szánta a birtokát, mert Papp Bélának, a nagyobb fiunak, már elég birtokot adott, melynek jövedelméből kényelmesen, nagyuri módra megélhetett. De Papp Béla az öcsese jussára is fente a fogát. Annyira kívánta a földet, hogy gyilkosságtól sem riadt vissza.

Egy szegényebb sorsu rokonát beavatta a dologba, kit Papp Zoltánnak hívnak és vele együtt többször próbálták a deákot eltenni láb alól. Adtak a fiatal deáknak mérgezett gyümölcsöt, sörébe öntöttek mérget, de a gyermeket megvédte jó anyála.

Ekkor egy embert béreltek fel, egy juhászt, aki vállalkozott meggyilkolására. Zsoldics Mihálynak hívják a parasztot, aki a mult év november 18-án elébb meglötte, azután baltával föbe verte a fiatal Papp Elemért az országuton, hová az áldozatot Papp Zoltán vezette ki. Aztán Zsoldics Mihály egy fél tökött tett ki a kakszentmártoni birtok udvarába, annak jeléül, hogy amint megbeszélték a nagyságos Papp Béla urral, hát megölte a „fiatal urat“.

Három hét mulva jöttek rá az igazi gyilkosokra. Zsoldics Mihály töredelmesen megvallott mindent. Eljött hozzá a földesur és mondta:

— Öld meg az öcsémet, kapsz ezer forintot.

— Már hogy nézne rám a nagyságos ur, ha én az öcsését megölném?

— Sohse bánd azt, csak tedd meg.

— De a családom éhen vész, ha börtönbe kerülök.

— Majd én viselem az ő gondjukat.

A családjáról így gondoskodott Zsoldies Mihály. Aztán kiállott a kakszentmártoni utra és kétszer lőtt a gyermek ifjura, Papp Elemérré.

A főbűnös Papp Béla nagy szerepet vitt a megyében. Nagyváradon volt huszárönkéntes. Ott sok pénzt elvert. A tiszti vizsga letétele után hazatért és gazdálkodott az apjától kapott birtokrészen. Nem volt nagyesszű ember, de igen híres gavallért játszott, jól kártyázott, hosszasan és nagyokat ivott és a gazdaságát lassan pusztította. Négy lóval járt, uriasan élt és könnyen kapott szép feleséget a volt alispán leányai közül.

Most a felesége elválik tőle, de a kis fiát magánál tartja az asszony, bár a bűnös atya tiltakozott 7 éves korán túl az anyai nevelés ellen. És Papp Béla még a börtön falai között sem törődött meg. Ő valóságos kényur, aki csak magának élt, magáról gondoskodott és a kényelmével törődött. Öcsesét megölette, mert utjában állott, az örökségre fájt a foga. Szegény jámbor, esendes, ifju deák, azért kellett oly korán meghalnia, mert öröksége volt.

Ebben a borzalmas bűnpörben ítélkezett a napokban a szatmári törvényszék s e hó 23-ikán, az éjféli órákban hirdették ki az izgalommal várt ítéletet. E szerint a törvényszék *Zsoldiesot* gyilkosság büntetésében, mint *tettet*, *Papp Bélát* mint *felbujtót*, *Papp Zoltánt* mint *bűnszegédet* bűnösnek találta és *Zsoldiesot*, meg *Papp Bélát* kötél általi halálra, *Papp Zoltánt* 8 évi fegyházra és 5 évi hivatalvesztésre ítélte.

Az indokolás rövid volt. Enyhítő körülmény nincs. Nemtelen indokból, vagyonvágyból követték el tetteket, Papp Béla fivérét pusztította el, szívos kítartással és orozva. A vádlottak nyugodtan hallgatták az ítéletet és semmiségi panaszt jelentettek be.

A pálinka, mint a tüdővész előidézője.

Oroszországban a nép egészségügyeinek megóvására alakult társaság kérvényt intézett a munkásházépítő-társulathoz, oly célból, hogy azt a pálinkaivás nagymérvű terjedésének meggátolására hívja fel. A kérvény, amely az egészségügyi bizottságnak az alkoholizmus (pálinkaivás) terén tett vizsgálódásai eredménye, a következő czélszerű intézkedéseket kívánja: olcsó és egészséges munkáslakok felállítását, a munkásnép részére jutányos áron, jó élelmiszerek beszerzését, a törvényes munkaidő kiterjesztését a mesterlegényekre s mindazon munkásokra, akikre eddig nem vonatkozott, végül czélszerű tanonczmühelyek létesítését.

Az orosz társadalom fáradozását nem magasztalhatjuk eléggé. Sajnos, az alkoholizmus terjedésének pusztító hatását mi is érezzük. A munkásosztályon nemcsak a testi és erkölcsi romlást előidéző iszákosság ocsmány szenvedélye jutott uralomra általa, hanem, amint ujabbán egy francia orvos is bizonyítja, a pálinkaivás maga után vonja a tüdővész terjedését is. Volt idő, midőn a szesznek gyógyító erőt tulajdonítottak, mert csak pillanatnyi hatását

figyelték meg. Ma a kórházi gyakorlat kimutatta a szesz italok naponkénti élvezetének messzeterjedő káros következményeit. Az alkoholizmus elgyengíti a szervezetet, csökkenti annak ellenállóképességét s így ajtót nyit minden ragálnak, első sorban a tüdővész-fertőzésnek, amely gyárakban, műhelyekben ólalkodik körülötte. Hogy ez a rettenetes kór minő pusztítást visz véghez Magyarországon, az köz-tudomásu dolog. Nem a gyermekek és aggok közt pusztít, hanem az ifjuság és férfikor munkaképes elemei közt, elrabolva a nemzet virágát, munkerejét. Nem elegendő ok-e ez, hogy első társadalmi kötelességünknek tartsuk a pálinkaivás terjedésének meggátolását? Tulsokat követelünk-e, ha a kormány támogatását kívánjuk az italmérési engedély korlátozása által? Az állam nem köteles-e még jövedelme csökkentésének árán is, a tüdővész pusztításainak utját állni? A hazának megmentett ezernyi ember munkája busásan kárpótolná érte.

KÜLFÖLD.

Angol-bur haboru. A délafrikai harcztéren gyors változások állottak be. Már csak rövid ideig tarthat a bator bur nemzet szabadságharcza, aztán leverik, miként a magyart 1848-ban. A hőslékü harczosok sorai nap-nap után fogynak, míg a nagy Angolország négyszeres erőt küldött ellenük, ami megtöri végre a burokat is. A dicső csaták után most minden oldalról visszavonulnak a burok. Mafekinget odahagyták és így fölszabadult Baden-Powel serege. Hunter tábornok tizezer angollal megy Mafeking felé. Methuen lord egy hadosztálylyal tart oda, hogy északról törjenek be Transzválba. Buller tábornok Natálból, tehát kelet felől nyomul előre, Roberts lord a fősereggel délről támad, tehát egyszerre három oldalról jön ellenség Transzvál ellen. Robertsnek czélja, hogy Pretóriát és Johannesburgot pünkösdre elfoglalja, hogy amiként ígérte volt, a pünkösdi ünnepeket Pretóriában, a Krüger elnök házában töltsse.

A burok most nagy veszedelem előtt állanak. Botha fővezérük képtelen fékezni a bajok miatt összehalmozódott egyenetlenségeket és a harczt sem bírja fölvenni a három betörő hadsereg ellen. Hogy Krüger elnök fölrobbantja e majd a johannisburgi aranybányákat, melyben egész Európa pénzemberei vannak érdekelve, az még nem bizonyos, hanem igen nagyon jól tenné, ha elpusztítaná. Amilyen jogon elfoglalják a burok szabad hazáját, olyan jogon ő is elpusztíthatja azt a bányát; legalább éreznék meg, hogy mennyire fáj a veszettség.

A jövő hétről nagy eseményeket várunk. Roberts lord, amint a transzváli határhoz érkezik, Oránzs államot bekebelezi Nagy-Angolországba. Emiatt De Wette oránzsi fővezér 1000 emberével le akarja tenni a fegyvert.

A bur békeküldöttség. Valamint az európai hatalmaknál, ugy Amerikában is hasztalan fáradoztak a bur békekövetek. A nagyhatalmak nem fognak közbelépni a két délafrikai köztársaságért és a burok maradnak, amint voltak, a szomorú sorsa bizva, a hatalmas elnyomónak odavetve. Ezért bizony kár volt a múlt évben hetekig beszélni a világbéke-konferencián Hágában, ha, amikor szükséges, nem tesznek egyetlen lépést egy szabad nemzet eltiprása ellen.

MI UJSÁG?

Ő Felsége a király június 11-éig marad körünkben, azután Bécsbe ntazik.

A várkert és a királyné virágai. A királyi palota építésével rendezik, szépítik a várkertet is, amelynek sűrű gesztenyefái alatt, illatos virágágyai közt, ha itt van, naponta hosszabb ideig sétál a király. Nagyon szép a várpalota kertje, de a legszebb ékesség hiányzik belőle. Éppen most volna rá alkalom, hogy odakerüljön. Korfuból a minap *Festetic* grófnő magával hozta a királyné virágait. Ami bánatos nagyasszonyunk ültette, ő ápolta ezeket a virágokat. A kastély most idegen kézre került, a virágokat elhozták, de hová viszik? Legjobb helyük volna magyar földben; a csöndes budai várkertben, a hol szintén sokat sétált a királyné. Itt kegyeletesen ápolnák a királyné virágait, jobban, mint akárhol.

Lónyay Stefánia grófné. Lipót király legujabban megváltoztatta szándékát leányával, Lónyay grófnéval szemben. A király legközelebb Párisban találkozni fog leányával s hir szerint meg fogja neki engedni, hogy a királyi fenség címet használja. A grófné néhány napot szüleinél Brüsszelben fog tölteni.

Czech tábornok szüleinek sirja. Gidófalván, Czech János, negyvennyolczas tábornok szülőhelyén várják leginkább a Dél-Amerikából visszatérő vitéz tábornokot, mert megírta, hogy legelőször is oda fog elmenni. Gidófalván vannak ugyanis eltemetve Czech tábornok szülei s a tábornok legfőbb vágya teljesül, ha leborulhat szüleinek sirhalmára. Azóta kutatták a derék gidófalviak Czech János szüleinek sirját s meg is találták azt az ottani református temetőben. Most a házat, melyben Czech született, a község lakói saját költségükön kijavíttatják, a szabadság-hős atyjának, anyjának sirhalma fölé pedig virágot ültetnek s naponkint virágot hordanak ki a temetőbe.

A debreczeni kollégium vagyona. A debreczeni református kollégium jövő évi költségvetését tárgyalta a hét elején. Kitűnik ebből, hogy a debreczeni kollégium egyik leggazdagabb főiskolája az országnak: összes vagyona 5,982.500 kor. Magát a kollégium épületét 1,116.582 koronára becsülték. Ez a nagy vagyon a hívek áldozatkészségéből eredt s évről-évre újabb alapítványokkal szaporodik.

Egy tiltott könyv története. A eseh obstrukcionista a miatt interpelláltak a mult héten az osztrák képviselőházban, mert az államügyészség elkobozta *Czech Szvatopluk* eseh költő nagy költői elbeszéléseit: *A lesztini kovács*-ot. Az interpelláló egyuttal a Ház asztalára tette a költeményt, a mely kétszáz nyomtatott oldalra terjed és a melynek fölolvásásába fogott az interpelláció fölolvásása után. Az osztrák képviselőknek tehát ritka költői élvezetben volt részük. A dologban az a legmulatságosabb, hogy a

A lesztini kovács elejétől végig belekerül az ülésről szóló jegyzőkönyvbe, úgy hogy az elkobzott könyv már most a es. k. államnyomda költségén fog megjelenni.

Vasutasok a miniszternél. A magyar királyi államvasutak igazgatósága kidolgozta a nyugdíjra igényt nem tartható vasuti alkalmazottak nyugbérintézetének alapszabályait s azokat jóváhagyás végett a kereskedelmi miniszter elé terjesztette. E héten az érdekelt vasuti alkalmazottaknak egy nagyobb küldöttsége tiszteltette a miniszternél a szabályzat jóváhagyását kérvén. A küldöttséget, melyben a fővárosi összes állomások személyzete képviselve volt, a miniszter a legnagyobb előzékenységgel fogadta s megígérte, hogy az ügyet tőle telhetőleg kedvezően fogja elintézni, még pedig a lehető gyorsasággal.

József kir. herceg a villámoson. József kir. herceg május 17-én tavaszi szemleutja alkalmából a szombathelyi állomásra érkezett. A Körment felé induló vonatra két óra hosszat kellett várni, ezért Kisfaludy József rendőrfőkapitány azt ajánlotta a kir. hercegnek, hogy a várakozás ideje alatt villámos vasuton tekintse meg a várost. József kir. herceg elfogadta az ajánlatot és felült a részére főtartott külön villámos kocsiába. A főtéren azonban kis baleset történt, a villámos ugyanis megtagadta a szolgálatot, megállt. Edelmann dr. villámosvasuti igazgató mentegetőzve mondta a főhercegnek:

— Fenséges uram, az elektromosnak nem lehet parancsolni.

— Dehogyan nem, csak biztatni kell — mondá mosolyogva a kir. herceg — s azután elbeszélte, hogy neki is két villámos-telepe van Fiumében és Alesuthon, sőt az utóbbi helyen ő adja a villámos világitást a községnek s így lett e téren Alesuth Magyarország első faluja. Beszédközben egy nagyot rándult a kocsin, azután megindult.

— No lássák — szolt a jókedvű kir. herceg — egy kicsit esőkönyös volt a masina. Most már megabrákolták, hát indit.

Hazafias ünnep Kecskeméten. A kecskeméti függetlenségi és 48-as polgárok köre május 20-án Budavár hősi bevételének előestéjén hazafias ünnepet rendezett. Az ünnepély végeztével társas vacsora volt.

A magyar korona megtalálója. Tudvalevő, hogy a magyar koronát és koronázási egyéb jelvényeket négy Tuffler községbeli egyszerű földművesember találta meg 1849-ben azon a helyen, a hova a menekülő Kossuth Lajos elásta volt s ahol ezen történelmi nevezetességű epizód emlékére diszes kápolnát emeltek. A megtalálók akkoriban érdemkeresztet is kaptak a királytól. Egyikök, a 74 esztendő Barna György, még ma is él Tuffierben, de annyira elszegényedett, hogy a mult hónapban folyamodást küldött ő felségéhez, a melyben hivatkozva a korona feltalálása körül szerzett érdemeire, kegydíjat kér a királytól. A napokban érkezett le a hatóságok útján a király legfelsőbb elhatározása, melylyel Barna Györgynek, a miért főrésze volt a magyar királyi jelvények megtalálásában, évi ötszáz korona kegydíjat utalványoz. A szegény öreg boldogságában alig tudta megmondani a község házában, hogy melyik adóhivatalnál akarja felvenni a király által küldött pénzt.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Állattartás.

Az állattartás berendezésére, ép úgy mint a növénytermelésre — különféle okok és értékesítési viszonyok mérvadóak. Legyen szabad erről e helyen néhány szót ejtenem. Előrehaladott gazdaságnál az állatok darablétszámát csökkenteni és inkább az élősúlyt fokozni és az állatokat istállóban tartani tanácsos, míg kevésbé fejlett gazdálkodás mellett az állatoknak a legelőn való tartása — azaz a legelőgazdaság — legkevésbé költséges.

Az istállótrágya-gazdaságot előrehaladott körünkben a haszonállattartás váltja fel, a mely az állattartást már nem tekinti — a trágya termelésére való tekintettel — szükséges rosznak, hanem a növénytermeléssel egyenértékű haszontárgynak, a mely a trágyát nem mint főterményt, hanem mint mellék hulladékot szolgáltatja. Majdnem minden gazdaságban úgy igás, mint haszonállatra van szükség; így a berendezésnél a választás e kétféle állatra esik. Az igásállat választásánál első sorban abban kell megállapodnunk, hogy ökröt vagy lovat használjunk-e. A ló tanulékonyabb, gyorsabb és kitartóbb, mint az ökör.

Hol távoli utakra való fuvarozás (különösen kemény utakon), gyors szállítás, gépek, borona, henger, extirpator, vetőgép, aratógép stb. használata jön tekintetbe, ott a lovakat kell előnyben részesíteni. Eke előtt, rövidebb szállítások teljesítésére azonban a lassabb és szelidebb ökör használata előnyösebb. Általánosságban az ökörtartás olcsóbb mint a lóartás. A kimustrált ökör könnyebben és jobban értékesíthető, mint a kimustrált ló.

Magas husáraknál azonban jobb az ökröt hizlalni és a lovat munkában használni. Kisebb gazdaságban csak lovak tartása, nagyobb gazdaságban azonban ökör és ló tartása czélszerű.

A haszonállattartást illetőleg különféle faj és termelési irányok mérvadóak. Első sorban választani kell a ló, szarvasmarha és juhtartás között, — miután a többi állat mint külön haszonállattartási ág — kivéve a tenyészkocartartást, nem igen jöhet tekintetbe.

A lóartás, mint kizárólagos haszonállattartás, csak nagyobb ménesekben jöhet tekintetbe. Rossz viszonyok közt — legelőgazdaság keretében — lehet ugyan vele foglalkozni, de jó viszonyok közt csak kiváló, nemes példányok tenyésztése jár haszonnal. A főhaszonállat a gazdaságban tehát a szarvasmarha és a juh.

Melyik felel meg jobban, azt a gazdaság helyzete, talaj- és éghajlati, takarmánytermelési, egészségi és értékesítési stb. viszonyai dönthetik el. Nagyobb birtokokon úgy a szarvasmarhatartás, mint a juhászat üzhető, feltéve, hogy vannak oly legelőterületei, a melyek csak a juhtartás által értékesíthetők. Ez esetben a takarmány kihasználási lehetősége is a legkedvezőbb. A juh oly legelőkön, a melyek a szarvasmarha által nem használhatók ki, ugyancsak a tarlókon és ugarokon is elegendő táplálékot talál. Általánosságban a juhtartás az elmaradottabb gazdálkodás, a szarvasmarha a jobb gazdálkodás kelléke.

A juhtartás kevesebb tőkét igényel, olcsóbb istállót, takarmányt és ápolást követel, legelő dolgában is a legkevesebb igényvel lép fel. Trágyatermelés szempontjából azonban a szarvasmarhát előnyben kell részesíteni, mert istállózása által több trágyát ad, amely trágya azonkívül alkatrészeiben a talajra jobb hatással van a juhtrágyánál.

Szarvasmarhatartásnál megállapítandó, hogy mily tenyészirányt akarunk követni. Tekintetbe kell vennünk a berendezésnél, hogy állatjainkat 1. nevelés által, 2. igászás által, 3. tejtermelés (tenyészettel vagy anélkül), 4. hizlalás által vagy egyik vagy másik iránynak egymással való egyesítése által akarjuk-e értékesíteni. Ha valamely vidéken a gazdasági viszonyok elmaradottak, úgy ott a saját használat és eladásra szánt kizárólag iga- és haszonállat-tenyésztés előnyös.

Keves népességgel bíró vidéken — a hol nagyobb legelő-területek is állanak rendelkezésre — ott a szarvasmarhatartás iga- és hizómarhatenyésztésre rendezendő be.

Kellő népességgel bíró vidéken, a hol a mivelt terület tulsúlyban van, a tejjgazdaság — különösen városok közelében — legelőnyösebb, a melyhez az állomány fentartására, illetve utánpótlására szükséges tenyészetet kapesoljuk. A hizlalás ott legelőnyösebb, a hol a közelben gyári hulladékok szerezhetőek be.

Mindenesetre szükséges, hogy mielőtt egyik vagy másik tenyészirányt követjük, az uralkodó viszonyokat szigorúan mérlegeljük meg.

A juhtenyésztés berendezésénél is tisztában kell lennünk, hogy mily tenyészirányt kövessünk.

1. Törzstenyésztet (tenyészállatok tenyésztését).
2. Hustermelésre (hustenyésztet).
3. Gyapjutermelésre akarjuk-e tenyészettünket irányítani.

A jelenlegi viszonyok között ismét előnyösnek mutatkozik a gyapjuterelés, de azért a hustermelés is nagyon előnyös; míg a törzstenyésztet csak nagyobb uradalmakban fog haszonnal jární.

Törekednünk kell ismét finom gyapjukat termelni, e téren tultermeléstől nem kell félni. A juhok létszáma már annyira csökkent, hogy annak akár mily irányban (akár husra, akár gyapjura) való tenyésztése haszonnal fog jární.

Különösen czélirányos lesz oly keresztezéseket üzni, amelyek úgy a hus, mint a gyapjuhozam és megfelelő finomság tekintetében kielégítő eredményeket fognak szolgáltatni.

A mai gazdálkodásnak feladata már nemcsak a trágyatermelés kedvéért való állattartás, hanem magának az állattól eredő haszon kedvéért is. E czél elérésére nemcsak a fajta helyes kiválasztása, hanem a tenyésztési költségek csökkentése is szükséges. Az értékesítési lehetőségeket ellenben fokozni kell.

Gerő Viktor.

A gyümölcsfák ápolása.

I.

A gyümölcsfákról azt hiszi az emberek többsége, hogy azok ápolásra nem szorulnak s épp ezért ha már egyszer odaültették, akkor azokkal édeskeveset törődnek. — Meghozza a gyümölcsét amugy is! gondolják az emberek. Pedig ez nem áll. — A gyümölcsfa a gondos ápolás iránt épp oly háládatos, mint bármely növény s egy jól gondozott s ápolta fa mindenestre több és jobb gyümölcsöt fog te-

remni, mint olyan, melyet kizárólag a természet gondozó kezére bízunk.

Az a kérdés már most, hogy miben álljon a gyümölcsfa ápolása? E tekintetben az első teendő az, hogy a fa törzsét és vastagabb ágait ellepő mohoktól megszabadítsunk, mert ezek alatt jó tanyát lelnek a különböző káros rovarok, melyek egész termésünket tönkreteszhetik. Ennek kikerülése céljából a fa törzsét és vastagabb ágait ősszel be kell meszelni egy vízből, mészből és trágyaléből álló keverékkel. Ha ezen meszelést évenként ismétljük, gyümölcsfánk meg fog szabadulni az állati és növényi élősködőktől, feleserepedett héjrteget leveti és fényes, sima héjat nyer.

Egy további ápolás a fa törzse alatti korona szélességében elterülő földnek megporhanyítása és trágyázása. A porhanyításnak célja az, hogy a téli csapadék behatolásának ezáltal utat nyissunk, földünket szellőztessük, a légköri tényezőknek nagyobb támadó pontot nyujtsunk s ezáltal a földben végbemenő elmálási és felbomlási folyamatokat gyorsítsuk, továbbá célja az, hogy a föld mélyében áttelelni szokott rovarok és különböző álcák a fagynak kitéve, elpusztuljanak.

A trágyázás célja: a növény tápanyagainak visszapótlása részint istálló, részint műtrágyák segítségével. Végrehajtási ideje a tél dereka.

Az ápolási munkálatokhoz tartozik az is, hogy a külerőszak folytán beállott sérüléseket gondozzuk, úgy, hogy a zuzódást, a sebet kenőccsel bemázoljuk. Ha ezt tenni elmulasztanók, a seb az eső, nap stb. behatása folytán korhadásnak indul, a mely azután az egész fára is átterjedhet.

Egyik legfontosabb művelet a kártékony állatok elleni védekezés. Nem ritkán látható pl., hogy a fa vastagabb s vékonyabb galyain, sőt néha a törzsön is paizsszerű dudorodások keletkeznek. E dudorodások tulajdonképpen állatok, az u. n. paizstetű s a mely fán elszaporodnak, óriási pusztítást okoznak az által, hogy szívó szervüket a fába eresztvén, a fa nedvéből táplálkoznak s a fának a héjon keresztül való légzését megakadályozzák. A paizstetű ellen igen jó szolgálatot tesz a kellő időben, rendszeren végzett meszelés; továbbá az is jó, ha a paizsszerű dudorodásokat egy aczéldrótból készült kefével levakarjuk.

Az elősoroltak eléggé bizonyítják a gyümölcsfa ápolásának szükségességét.

(Vége köv.)

Vegyesek.

Fényes szőr a lovaknál. Hogy a ló valóban méltó legyen a „legnemesebb állat” nevére, szükséges, hogy szép, tetszetős külsővel bírjon, mi csak odaadó gondozás által érhető el. Kiválóan emeli a lovak díszét a csillogó fényes szőr s hogy ezt elérjük, ősszel naponként 2 decziliter törött kendermagot s ugyanannyi tatárkát adjunk nekik. Ily etetési mód által lovainknak egész télen át szép, fényes szőrük leend. Megjegyezzük azonban, hogy a jelzett eledellel való mértéken felüli etetés a lovaknak határozottan ártalmára van. szőrüket elhullatják s bőrük megrepedezik.

Tehát tartsuk meg a helyes mértéket!

MULATTATÓ.

Kenderesi Magda.

Régen történt, de ma is úgy emlékszem, mintha tegnap esett volna.

Hej! jobb idők voltak azok; sűrűbb volt a garas — kevesebb a porció. Más idők járnak, fordított világ van ma; a garas ritkább lett — az adó meg mindig több, hordaná el a kánya.

Régen történt biz'a, nem is emlékezném talán reá, ha nóta nem volna róla; ha nem hallanám minden este a malomkutnál felvégési lányok piros ajakáról bus dallamra felhangzani a Kenderesi Magda gyászos történetét, forró hü szerelmét, siralmas végzetét.

Én még emlékszem rá, sugár termetére, paraszias szemére, meggy-piros ajkára. Bolondult utána három vármegyének java — fiatalja. Édes apja, Kenderesi Miklós uram büszke is volt rája, egyetlen lányára, édes magzatjára; sokszor emlegette, hogy ninesen a királynak annyi éke — kincse, a miért cserélne. Nem is szorult rája. Van egy 60 köblös földje a határban, szőlője meg kertje, esinos kis tanyája; a faluban a templom-utczában zöld zsalugáteres szép zszindelyes háza és mindenekfelett legkedvesebb volt neki a leánya. Nem is volt módosabb ember a faluban, mint Kenderesi Miklós gazda, de rátartibb se. A feleségét régen sirba tette, de nem házasodott újra, félt, hogy nem jól bánna Magdával az új asszony; mostohát meg nem akart tűrni a portáján. Mégis mindig építettett, mint akinek kiesi a háza, nem fér el benne; vagy vár valakit.

Várt is, várta Kenderesi Miklós uram az új vőt, annak építettett urasabb házat, magasabbat, divatosat. Mert uri ember lesz az új vő, nadrágos ember, másként el nem nyeri a Kenderesi Magda kezét. Holmi parasztleánynek felkopik attól az álla; álmában se merjen arról ábrándozni, hogy Kenderesi vő lesz. Így sütte-főzte ki legalább Kenderesi Miklós uram és lelki szemeivel már látta is az új vőt, Bézei Kálmánt, a falu fiatal pennáját.

Afféle kurta nemes volt a megáhitott vőnek való, különben pedig segédjegyző a falu házában. Csapta a szelet Kenderesi Magdának amugy gavalérosan (Gazd' uram biztatta), de Isten tudja nem akart foganatja lenni, nem huzott hozzá a leány szive, éppenséggel nem. Kenderesi Miklós uram avval biztatta magát, hogy majd összeszoknak, de bizony nagyott nézett, mikor Kenderesi Magda szemébe vágta a nadrágos kérőnek, hogy akár-milyen kényes-fényes, biz ő ki nem állhatja az urfit és ő utána ne járkáljon, ugyis tudja, hogy csak a piziért szereti.

* * *

Késő volt már, Davaroson széltébe beszéltek, hogy a fiatal jegyzősegéd elveszi a gazdag paraszt-leányt.

Tudta azt már minden veréb, Farkas Jóskának is meg kellett tudni, vagy akarta, vagy se. Nem is csinált belőle sok teketóriát, felvette a piros pitykés lajbit, meg az ünneplő ujjasát, fejébe nyomta a kalpagot és beállított Kenderesi Miklós uram kuriájára.

— Adjon Isten!

— Fogadj Isten, Jóska mi járatban vagy, mi jót hoztál?

— Röviden elmondom nemzetes uram, hogy mi dologba járok; ha jó szívvvel lesz irántam és meghallgatja, válaszolt Farkas Jóska.

égett a haragtól szeme, de nem válaszolt. Sarkon fordult, az ajtó felé tartott; kimenőbe meg nem állhatta, hogy félvállról, csak úgy foghegyről vissza ne szóljon:

— Isten áldja Kenderesi uram. megfogadom a szavát, hazamegyek, kialszom a mámoromat, de jusson eszébe, hogy én mondtam és ha kell esküt teszek rája, hogy senki másé, enyém lesz a lánya. És azzal odahagyta a szobát.

Az utcaajtóban találkozott Magdával, jött a felső bótból. Hirtelen megfogta a leány kezét és halkán sugta:

— Jere le estére első harangszóra a fűzesbe — a nagy odvas fához.

A z állatkertben.

— No csak szaporán!

— Hallja meg hát gazd'uram, hogy mivégből jöttem, nem másért, minthogy feleségül kérjem Magdát.

De már erre Kenderesi uramat elfutotta az epe és csak nehezen tudta magát visszatartani, hogy ki ne dobja az alkalmatlan kérőt, küzdött magával, nem tudta megtalálni a helyes választ; végre is azzal vágott vissza:

— Hallod-e öcsém! Eridj haza, feküdj le, ha részeg vagy és tudd meg, hogy Kenderesi Miklós gazda nem adja szóga embernek a leányát.

Lángvörös lett a Farkas Jóska arca, tűzbe

— Várlak!

Kenderesi Magda a fejével intett és besietett a kis kapun.

* * *

Este van — — — — —

Mély esend a faluban, alszik minden ember; dolgozott — most pihen.

A hold világa árnyékot vet egy sugár termetre, amint elfordul a falu végén le a Tisza felé.

A kakasos toronyban megkondul a harang — estimára, Kenderesi Magda meggyorsítja lépteit. Jól ismeri a járást, a nagy fűzfánál letér balra, egy mellékösvényre; így hamarább éri az odvast. Farkas

Jóska ott állt már a vén esonka fűznél panyókára vetett czifra rózsás szűrbe.

— Isten hozott Kenderesi Magda!

— Magam is igyekeztem, miért hívott kelmed?

— Ma van esztendeje, hogy itt e fánál megesküdtél nekem, hogy az enyém leszel, tartod-e a szavad, nem kényszeritelek.

— Az Istenért miért beszél így kelmed, tudja hogy szeretem.

— Szeretsz! Jó, ha szeretsz légy enyém, kövess. jer velem oda, ahova én megyek.

Farkas Jóska elindult lefelé a fűzesbe, intett Magdának, hogy kövesse. Szó nélkül ballagtak egész a Tiszáig.

Kicsi lélekvesztő állt előttük, kihuzva a partra. Némán beleültek, régen is így szokták; el-el ladi-káztak holdvilágos este szerelmesen, galambmódra turbékolva, dallikózva lefelé a vizen — egész a malomig.

Másképpen történt most, a kezdet se olyan volt Felfelé evezett Farkas Jóska és mind távolabb, meszszebb a davarasi parttól. Mintha az esze se lett volna helyén, egyenesen a Turi Kari örvénynek tartott.

Farkas Jóska törte meg a csendet:

— Nem is kérdeked Magda, hogy hova evezek?

— Minek is kérdeném? Megmondtam kelmednek, szivesen követem bárhová, bármibe; megmondtam ezerszer, igazán szeretem.

— Hazudik a nyelved, Kenderesi Magda!

— Isten a tanum, igaz, amit mondok.

— Hazudol, nem szeretsz: nem is szeretted soha. Mi is volna rajtam szeretni való, hiszen fájinabb is, csinosabb is a jegyző ur. Vagy azt hiszed, nem tudom, amit mindenki tud, hogy maholnap jegyzőné ténsasszony lesz belőled. Hitszegő, gyatra vagy, ámitottál, csaltál, hejh', de nem csalsz tovább.

Két izmos kar mélyen vágta az evezőt a vízbe, hatalmas lochesanás; haladt a sajka és alig volt már pár lépésre a Turi Kari örvénytől.

Örült ez az ember, hogy még most se tér ki a biztos halálnak, csak halad előre. Lázba égett arca, szája tajtékot vert, örülten sziszegte:

— Nem is véded magad, Kenderesi Magda, jegyzőné asszonyság?

— Nem védem magamat, nincs is rá szükségem. Kiadtam az utját nyiltan a jegyzőnek, hogy nem leszek övé. Megmondtam kelmednek sokszor, hogy szeretem és magáé leszek apám ellenére.

A esónak előbbre suhant a vizen, ott állt már a halál küszöbén — — — — —

— Igazat beszélsz, vagy álmodom, Magda? Kiadtad az utját nyiltan a jegyzőnek, feleségem leszel apád ellenére? — — — — —

Igaz lenne mindez? — — — — —

A hatalmas ember megragadta az evezőt, élni, menekülni akart; izmos karjain kidagadtak az erek, végső erejét megfeszítve küzdött az árral.

— Élni, élni! susogta és még egyszer indult harezba a halál ellen.

A Turi Kari örvény szélső fodra megkapta a könnyü sajkát, berántotta az örvény közepébe és akik az imént még kaczerkódtak a halállal, kétségbeesve menekülnének, de hasztalan.

Borzalmas jajt, halk sikoly követ, utána csend, méla, halotti csend.

* * *

Simon Véra néni, akit talál, mindenkinek elmondja, hogy nagy ujság van a faluban. Farkas Jóska virradóra négyfogatos hintón elszóktette Kenderesi Magdát. Tulajdon szemével látta, hogy a kürei országutnak tartottak.

Felvégesi lányok úgy éneklik, hogy a szerelmesek a Tiszának mentek. Szent András éjjelén ott látni őket a tulsó part hosszában, dalolva, esolnakon

Csak a mindenttudó szőke Tisza hallgat, hiven megőrzi a szenvedő szivek titkát; csendben, lomhán, méltósággal hömpölyög tova — — — — —

SZEGÉNY BARDOCNÉ.

— REGÉNY. —

A „Független Ujság” számára írta: Péterfi Tamás.

(Folytatás.)

Rónay igazgatónének szintén akadt egy betegje, akit ápoljon. Az abrudbányai rémes éjre virradólag napkelte előtt egy hórihorgas oláh legény kopogtatta meg az igazgatói lakás utcafelőli ablakát. Rónay meghallotta az ablak koppanását. Csöndes volt akkor már a város. Janku Ávrám eltávolította a pusztító oláh csordát, hogy ne üzhessék kegyetlen vérszomjukat tovább. Az a három óra is sok volt a rémületből. A városka utcáin Janku rendtudó emberei örködték s ez az állapot így tartott a harezok alatt végig.

Mikor a bányai igazgató az ablakkoppanásokat hallotta, odalépett és szétvonta a függönyök redőit. Azonnal ráismert a kívül álló alakra. Egyedül jött Ilia a magas legény, ki az éjszaka szintén a rablók között vala.

— Mit akarsz? — kérdezte tőle a hosszú köszönés alatt, melynek Ilia nem akarta végét szakítani.

— A damnával kell beszélnem...

— Még alszik! — utasítá el Rónay.

— Megvárom itt, a mig felkél, — szolt jámbor, szent arczot mutatva Ilia s leült az utszéi sáncz oldalára az ablak előtt.

A bányai igazgatóné nem aludt. Szemeit sem tudta lehunyni a borzalmas éj után. Felkelt, a mint hallotta a párbeszédet s a függöny mögül kitekintett. Megrázkódott a legény látásától. Egyike volt az éj rémes alakjainak. Vezetője azoknak, akik őket kintózták, aki rágyújtotta Bardocznéra a házikót s bezárta oda a szegény asszonyt... Mégis fölnyitotta az ablakszárnyat, hogy szólhasson vele. Hogy tudja meg, miért keresi...

A hórihorgas oláh legény fölállott a mint megpillantotta az urnót s alázatosan leemelte kucsmáját.

— Adjon az Isten jó reggelt damná! — köszöntötte az igazgatóné legörbitett fővel.

— Jó reggelt! — viszonzotta Rónayné és elesodálkozott az éjszakai rablóvezér alázatosságán, bárányszelidségén.

— Kérni jöttem damná! — folytatta Iliá még alázatosabban.

— Mit akarsz tőlem? — tudakolta az urnő.

— Egy sebesültünk félig halva fekszik egy kunyhóban, kinek oláh kéz ütötte sebjét. Az a kívánsága szegény nyomorgónak, hogy Bardocznéhoz vigyük... de hát annak leégett a háza... Azután arra kért könyörögve, hogy valamelyik testvéréhez... hanem azok nincsenek! majd rokonai- vagy bár jó ismerőseért könyörgött, hogy azok közül vezessen hozzá bár egyet nehéz végóráira... ápolni...

— És te reám ruházod, hogy én keressék ápolót?! ... — kérdezte az igazgatóné, de Iliát nem lepte meg az urnő kérdése. Ő nem egyéb a megtesült gunynál. Olyanszépen folytatja tovább kérését, mintha épen nem értené a hozzá intézett szavakat.

— Mondottam én a szegény haldoklónak, hogy a Bardoczné testvérei, rokonai, jó ismerői mind magyarak s nem lesznek valami kellemetes végpérezéi kedves életének, de hát ő magyart akar... Mit bánom én, ha épen kicsavarják is a nyakát!... Én teljesítem igaz keresztényi kötelességemet... Mást nem ismerek a Bardoczné köréből, mint a damnát... Illendőleg elhívom a beteghez...

— De ez vakmerőség! szemtelenség! — tört ki Rónay igazgatóné nemes haragja.

Iliá nem értette volna magára a viláért.

— Hát én nem azt mondtam neki?! De nem állott el kívánságától!... Én megtettem egy haldokló végóhajtasát, az én lelkem tiszta, nyugodt... Most a damná lássa, tegyen épen, a mint akar... Ne siessen az elhatározásával... Itt maradok én egy óráig, mert ez keresztényi kötelességem. Helyemen talál a damná, hogy elvezessem a haldoklóhoz...

És mint a ki legjobban végezte dolgát, ismét visszaült az utszéli árok oldalára, hogy ott bevárja

az órát vagy talán annál is többet, ha esetleg a damná elhatározza magát, a mire valóban számított is.

A guny-gép nem csalódott. Rónayné közölte férjével az oláh legény kérését s az a jó lelkű uriember nem tudott más választ adni, mint hogy menjen el a haldoklóhoz. Ha az a rabló jó keresztény tud lenni, miért ne legyen az egy urnő?

A nap feljött a hegyek mögül. Tiszta, fényes sugarai megvilágították a kis bányavárost és vidékét.

A sugarak egy sötét vérfoltot tüntettek elő az igazgatói lakás előtt... Ott esett el Bardocz István... Talán több ilyen sötét folt maradt az elmúlt rémes éjszakáról és hogy egy tócsává nem változott a kis város, azt Jankunak köszönheték.

Reggel megélnkültek az utcák. Az arcok szomorúak, de kiengesztelők valának. Lehetett volna még borzasztóbb is... Ez megvigasztalta az emberek szívét. Mindenfelé az éjszaka lefolyt drámaikról beszéltek. A tüzeknél szerencsésük volt a lakosoknak. Nem fújt a szél. Csekély kár történt ezáltal. Szél esetén elhamvadt volna minden épület a föld színéről. A halottak száma sem nagy. Inkább kegyetlenkedtek ez alkalommal az oláhok. Hiszen ez volt a kezdés. Itt tanulták kinezni az embereket, hogy teljes készütséggel gyilkolhassanak le később

Jaj, mi lesz most!

Zalatna és Nagy-Enyed lakói közül öt-hat ezeret.

Míg a lakosok itt-ott csoportosulva beszéltek az éjszakai rémes eseteket, azalatt Iliá nyugodtan ült az igazgatói lakás előtt az árokszélen. Várta az óra elteltét, hanem azelőtt megjelent a damná. Fejére sötét nagykendő volt vetve, mely eltakarta az urnőt a sarkáig.

— Hogy hívják? — kérdezte szigorúan nézve a hórihorgas legényre.

— Iliá! — felelte alázatosan megemelve fekete kucsmáját és felállott helyéről.

— Te az éjszaka...

— Hagyjuk azt damná! — szakitá félbe Iliá és kilépett a sánczból, — most csak arról van szó, hogy eljön e a haldoklóhoz? vagy nem jön el? . . .

(Folyt. köv.)

Apróságok.

Hogyan utazik a király. Királyunknak két külön vonata van, egyik a királyi, másik a császári vonat. Midkettő teljesen hasonló. A különbség, hogy egyik Szent István koronája a ezimer, a másikon pedig az osztrák sas díszlik. Az összes kocsik sötétzöld színűek. Itthon, természetesen, a királyi vonatot használja ő Felsőge.

Nagyobb utra rendszeren nyolcz-kilencz kocsiból állítják össze a vonatot. Az első kocsiban a vasuti személyzet, a cselédség s a podgyász van elhelyezve; a második kocsiban az utmester, Claudy utazik; a harmadik koci a királyé; a negyedikben van egy nagy szalon s néhány kisebb fülke a főudvarmester, a második hadsegéd s a meghívottak számára. Az ötödik kocsiban az ebédlő, a hatodikban a konyha. A kíséret, a katonai kancellária, a kabinetiroda a hetedik kocsiban, a szolgál-személyzet a nyolczadik kocsiban utazik. A kocsik kissé szélesebbek, mint a rendes luxus-vonatok kocsijai s természetesen, villamos világítás van valamennyiben.

Egy órával az indulás előtt készen áll a vonat s helyén az egész személyzet. A kíséret és a meghívottak a felség előtt érkeznek s a pályaház peronján várakoznak.

A király — pontossága közmondásos — néhány perecezel az indulás pillanata előtt szokott érkezni, szívélyesen üdvözli meghívottjait, átveszi a vonatvezető jelentését, főhadsegéde kíséretében kocsijába száll. Rendszeren éjszaka utazik, ha pedig több napos az ut, idejét épp oly lelkiismeretesen osztja be, akár Bécsben.

A felség kocsijában van egy hálófülke, dolgozószoba s helyiség főhadsegéde számára. Ágya lakkozott vaságy, valamivel díszesebb, mint az, melyet a bécsi burghban használ. Reggeli szokása szerint, négy s öt óra között kel, sebesen reggelezik s nyomban íróasztalához ül, végzi rendes dolgát, mintha nem is uton lenne. Az állomásokon átveszik s leadják a táviratokat. Olykor a felség is leszáll, hogy a hatóságok hódolatát fogadja.

Egy órákor megy az ebédlőbe, ahol kísérete már várakozik reá. Gyorsan falatoz s aztán megint visszatér kocsijába. Este igen keveset eszik s pont kilencz órákor pihenőre tér.

Érdekes az uti konyha berendezése. A konyha elfoglalja a vasuti koci egész hosszát. Nagy tűzhely van benne, mosogató medence, néhány asztal, víztartó, jégkűtő s az edényeműek. A királyllyal utazik egy főszakács, két segédszakács, egy cukrász, egy pinczemester, egy felügyelő, két asztalterítő s két felszolgáló.

Igy utazott királyunk Berlinbe is.

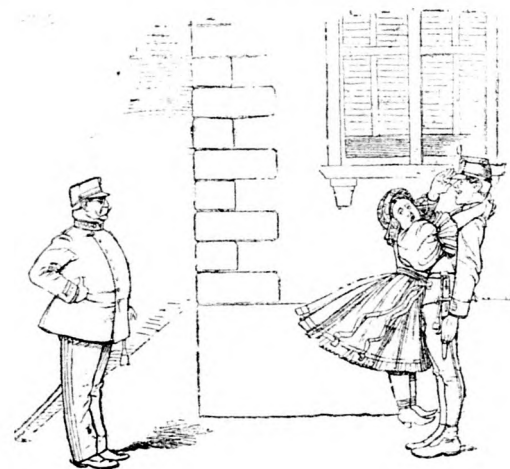
Káplár ur Hosszu és Kurta Panna.

Káplár Hosszu Panni lakája,
Ki a sarkon karjába — zárja.

Am jön a tiszt ur, mire káplár Hosszu
Haptákok áll és amilyen hosszu:

Függve marad rajt Kurta babája
S ugy szalutál az adta bakája.

Képeinkhez.

Jaj, mi lesz most! A lápra ment egy vödör vizért a fiatal asszonyka s magával vitte a kis porontyot, a 3—4 esztendő kislánykáját is, akinek meghagyta: „Maradj piczikém kint a lápszélen, mert nagyon mély ám a viz, aztán, ha beleesel, elnyel.” A piczike pedig azért kislány, hogy a kíváncsiság ösztöne már korán felbredjen benne. Míg az anyja megmerítette a kantát, besomfordált a hátmögé a láb szélire. Erre már mérgebe jött az édes

anya, fölkapta a kislányt s a lép szélső deszkájára állva, betartotta a víz színe fölé. A kislány kétségbeesett, rémült arca szinte kifejezni látszik a fejcskéjében megfogamzott gondolatot: Jaj, mi lesz most! Ezt a jelenetet ábrázolja mai szép képünk.

Az állatkertben. Nagy a felnöttek, de még inkább a gyermekcsereg érdeklődése az állatkerti látványosságok iránt, főképp ily tavasztájt, mikor még nagyobb kirándulásokat tenni az időjárás bizonytalan volta miatt nem igen lehet. Az állatkert vezetősége néha napján, ünnepnapokon gondoskodik a kertet látogató hálás közönség szórakoztatásáról. Mai képünk is ily jelenet ábrázolása, midőn az elefántot, tevéket kivezetik rekeszeikből s azok hátára fölkapaszkodik még a fehérszínű bátrabbja is, fölséges kilátás nyílik onnan a magasból a kert közönségének szemlélésére.

Számrejtvény.

- 1, 2, 3, 4, 5, 6. Ez város a Tisza mellett,
Őseink ott megpihentek.
4, 7, 3, 6. Arany halmazra ezt mondják,
De az egészség még drágább.
8, 9, 10, 11, 12. Szent férfi ez és elvált,
Mind utazunk a lovával.
1—12. Ez egy híres, nagy emberünk,
Akit nemrég eltemettünk.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.
Megfejtési határidő június hó 2.

A „Független Ujság” 20. számában közölt talány megfejtése:

„Páros élet a legszebb a világon.”

Helyesen fejtették meg: Faa Gézáné, Szakács Katalin, Dina Vilma, Balazssovics Mariska, Oláh Matild és Sarolta, Petravich Malvinka, Wöröss Janka, Marits Juliska, Cséplő Mariska, Wukelich Elza, Jermendy Adolfné, Rudics Gergely, Kiss József Henrik, Speizer János Gál Károly, Hilbert Antal, ifj. Szathmáry Sándor, Varga János, Nemélyi Ambrus, Baka János, Gyáni Péter, ifj. Brunner András, Milis János, Bardácsi János, Oláh Ákos, Baráth János, Stokker Domonkos, Teszári Imre, Horváth János, Vajda József.

A sorshuzárnál a Nemélyi Ambrus ur (Nagy-Körös) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Jókai Mór „Görögöt” ez. művét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Lévai Ferencz urnak. Hogy az illető magántulajdonos telkén keresztül eddig használt gyalogut továbbra is föntartandó-e? — attól függ vajjon a gyalogut tartásának a szolgálománya benne van-e az illető telekkönyvben, vagy a tagosítási térképen, ha nincs az illető tulajdonosnak föltétlen joga van a gyalogut elzárásához, azon elv alapján, hogy senkit tulajdonának élvezetében háborítani nem szabad és ezt senki eltérni nem tartozik. — **Csalagovics Ödön urnak.** Valóban az ön ügye majdnem olyan zavaros, mint az Önök községének birtokviszonyai. Mi a következőket közölhetjük mihez tartásul. 1. Az eladó tényleg nem adhatott el egyebet és Ön nem vehetett meg mást, mint ami az alku megmutatott és Önök által ismert tárgyát képezte, ez esetben tehát Ön az eladó által használt Zsábrándülői földet. 2. Amennyiben ez az eladó által eladott föld másra van telekkönyvezve, önnek csak ahhoz lehetne joga, hogy ezen tulajdonjog az ön javára töröltessék, ellenben azt nem kívánhatja, hogy egy más jóhiszemű tulajdonos által 16 év óta használt, de az eladóra telekkönyvezett birtokot, mely a preváljei dűlőben fekszik,

amelyről az alkunál, tehát az eladásnál és vételnél szó sem volt, önnek átadjanak, holott azt tényleg megvenni eredetileg szándékában sem volt. 3. A kertre nézve azonban pör útján követelheti a telekkönyvben levő állapot szerinti birtokba vételt. 4. A véleményünk tehát az, hogy a szántóföldre legokosabban cselekszik, ha a szerződésben foglalt vételről lemond — föltéve, hogy az eladó az ön eddigi költségeit megtéríti, azért az eladó a priváljei földet nem veheti oly könnyen birtokába, mert az eddigi használó ellen birtokbavételi pört kell indítania. Önnek pedig ha jogait érvényesíteni akarná, több pert is kellene indítania, melyek évekig elhúzódhatnak és a vége még sem biztos. A kertre nézve önnek van igaza, de itt is legokosabb, ha lemond jogáról, mert a mostani birtokoló ellen hosszadalmas és bizonytalan pört kellene indítania, hogy a telekkönyvi tulajdonjogát érvényesíthesse. Sajnáljuk, hogy az igazságnak megfelelőleg csak a fönti, önt ki nem elégitő feleletet adhattuk, de azt hisszük, amidőn ezzel többrendbeli hosszas perek indításától visszatartjuk, jobb hasznot teszünk önnek, mintha csak új és hiába való költségek megtételére ösztönöznök. Ebben is mint mindenben az igazságot követjük. — **Bodnár Imre urnak.** Most folyó regényünk nem fog könyvalakban megjelenni, miért is ezélszerű lesz megőrizni a „Független Ujság” számait. — **K. J. urnak.** A fekete rigót maghulladékon (rozs, köles), hangyatojácson lehet eltartani s minden földi férget szívesen megeszik.

Budapesti piaci árak.

Budapest, 1900. május 26-án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendő.) Buza 16—16.80 K.
Rozs 13.20 K-tól 13.80 K-ig. Árpa 11.20 K, jobb minőségű 14.20 K.
Zab 10.60 K. Tengeri 11.40 K.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	27.80	26.40	24.70	23.10	22.70	21.80	19.70	16.40	11.60

Buzakorpa finom 9.40 K, durva 9.40 K.

Egyéb magvak: mák 50—60 K 1 q., bab fehér nagyszemű 14—18 K, aprószemű 14—18 K, tarka 12—20 K, lencse 12—20 K, borsó héjas 20—24 K, lóhere 150—160 K, luczerna 106—110 K, baltaczim 24—26 K.

Takarmányvásár. Réti széna 360—600 fillér, muhar 520—600 fillér, zsupszalma 240—320 fillér, alomszalma 200—260 fillér.

Juhvásár. Élő bárány 12—19 K, öltött bárány 10—16 K.
Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 106—108 fillér, 280—300 kg.-mos 105—116 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 101—103 fillér, szerb 106—108 fillér.

Marhavásár. Következő árak jegyzettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 60—66—, középminőségű 54—58—, alárendelt minőségű magyar ökör 48—52—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 44—64—, magyar tehén középminőségű 44—64—, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 44—64—, szerbiai ökör jobb minőségű 54—64—, kivitel —, középminőségű 46—52—, szerbiai bika 46—64—, szerbiai bivaly 34—44—, kiv. — koronáig métermázsánként élőszuliban.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2.80—3.00 K, csirke 1.20—2.20 K, kappan hizott 4.40 K.—5.00 K.

Tojás alföldi 54—55 K, erdélyi 55—67 K, ládánként. Teatojás 100 drb 0.00—0.00 K.

Tejtermékek. Teavaj 2.20—2.60, tejföl 50—56 fillér literenként, főzővaj 1.50—1.80 K, tehénturó 20—28 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0—0— 1 q 4.50—5.—, Petrezselyem 100 kötés 0—0—, 1 q 28—36—, zeller 100 drb 6.00—16.—, karalábé 2.60—3.60, vöröshagyma 100 kötés 0—, 1 q 12—15—, foghagyma 24—30—, vörösrépa 100 drb 1.20—2.00, fehérrépa, fejeskáposzta 00—00—, kelkáposzta 100 drb 1.60—4.—, vöröskáposzta 00—00—, fejesaláta 3.00—7.00, kötött saláta 0—0.—, burgonya rózsa 1 q 5.20—6.00, sárga 6.00—6.00.

Legjobb és egyéb gazdasági
cikkék a legelőnyösebben
beszerezhetők

RADWANER és RÓNAI

magkereskedésében

BUDAPEST, V., Nádor-u. 8. sz.

J. C. SCHMIDT erfurti magtermelő német cs. udvari szállító
magyarországi főraktárában.

Ugyanott a világhírű erfurti kertí magvak, valamint az ösz-
szes gazdasági vetőmagvak legjutányosabban beszerezhetők.

Helyközi telefon: 34—90.

Tessék árjegyzéket kérni.

**A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár
részvénytársaság:**

**szarvasmarha, borju, juh, kecske,
bárány és sertések**

bizományi eladásával
foglalkozik.

A bizományba küldött állatokat — kísérő nélkül lehet feladni.
A tulajdonosnak az eladásnál nem szükséges jelen lenni.
A feladott állatokra a feladási-vevény ellenében megfelelő

előleget nyújt

hatóságilag megállapított kamatláb mellett.

Vasuti küldemények czimzandók:

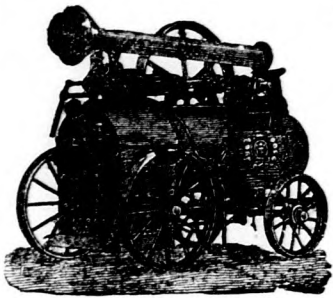
Vásárpénztár, Budapest, Ferenczváros.

Levél-, sürgöny, telefonczim: „Vásárpénztár—Budapest.“

Fehér Miklós

gépgyára

Budapest, IX., Üllői-út 23. szám.

CSEREÜZLETEK loko-
mobilok és csép-
lőgépekre költet-
nek.

Ajánlja a **m. kir. államvasutak gépgyará-
ban** készült gőzcséplő garnitúrákat, Compound loko-
mobilokat stb., raktáron tart mindennemű gazdasági
gépet, földmívelési eszközt, továbbá

jól kijavított

lokomobilokat és cséplőgépeket különböző gyárt-
mány és nagyságban, ajánlja jól felszerelt gépmű-
helyét gépek javítására és malomszerelvények gyár-
tására.

Mérsékelt árak, kedvező fizetési feltételek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Clichéket

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-
typia, fametszet stb. útján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosíttatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Készpénz kölcsön

földbirtokokra és házakra

a valódi becsérték háromnegyed részéig
20—60 évi törlesztésre. Birtokos fölmondhat
bármikor, pénzintézet ellenben nem.

Lebonyolítás 14 nap alatt.

Konvertálás bélyeg- és illetékmentes.

Semmi előleges költség.

Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri
birtokiv-másolat.

**Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körut 39.**

A hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által is aján-
lott intézetünk tíz évi fennállása óta 50,000,000 frnyit kölcsönt
szavaztatott meg.

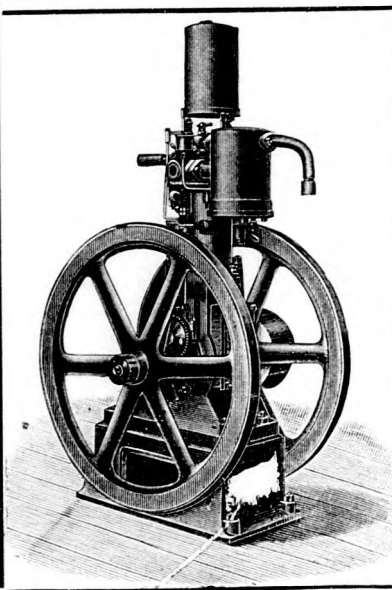
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

B U D A P E S T E N.

Petroleum és benzin motoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzin
lokomobiljaink

(Bánki és Csonka szab.
rendszere.)

**adómentes ásványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.**

**Hatósági engedély
nélkül**

**bárhon felállítható.
nem tűzveszélyes,
egyszerű, tartós
szerkezetű,
gépészre nincs
szükség.**

Árjegyzéket kívá-
natra küldünk.

1899. évi forgalom: 26,480 bál.
Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
 figyelmét
a budapesti
gyapju-aukeziókra

melyek idei első sorozata

f. év július hó 1-én
 veszi kezdetét.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-
 TÁRSASÁG)
 ezelőtt PFANHAUSER & Co.
ALFA-SEPARATOROK (LEFŐLŐZŐ-GÉPEK)
 MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
 Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
 * **BUDAPEST** *
 VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 45.
 (ROYAL SZÁLLODA)

Gabonáinkat Vetőmagvak

értékesítjük a

legelőnyösebb beszerzése és értékesítése

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Szuperfoszfátot,
kénsavas-kálit, kénsavas-ammont, kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra)

kénport, (legfinomabb — 78% Chancel oidium ellen)

r é z g á l i c z o t 98-99%

legelőnyösebben szállít a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)